

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวถึงเนื้อหา 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นสรุปผลการศึกษา และส่วนหลังเป็นข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

6.1 สรุปผลการศึกษา

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจในพื้นที่ลุ่มภาคเหนือ โดยในเขตภาคเหนือตอนบนมักจะมีการปลูกข้าวเหนียวกันมากเนื่องจากประชากรแถบนี้ส่วนใหญ่มักบริโภคข้าวเหนียวเป็นหลัก ดังนั้นการศึกษารุ่นนี้จึงมุ่งเน้นศึกษาประสิทธิภาพทางเทคนิคการผลิตข้าวเหนียว ตลอดจนปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อความไม่มีประสิทธิภาพทางเทคนิคการผลิตข้าวเหนียวของครัวเรือนเกษตรกรตัวอย่าง โดยทำการประมาณค่าเส้นพรมแดนการผลิตด้วยวิธีการเส้นห่อหุ้มเชิงเส้นสุ่ม (Stochastic Nonparametric Envelopment of Data: StoNED) ด้วยการเชื่อมโยงระหว่างแบบจำลอง nonparametric DEA และ parametric SFA โดยใช้ข้อมูลการผลิตข้าวเหนียวในปีในการผลิต 2553/2554 ทำการศึกษาศรัวเรือนเกษตรกรในพื้นที่ อำเภอหางดง และอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 100 ตัวอย่าง โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสัมภาษณ์ครัวเรือนเกษตรกรตัวอย่างและข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทางสถิติจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนงานวิจัยและสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ผลการศึกษาศรัวเรือนเกษตรกรตัวอย่างในอำเภอหางดง พบว่า หัวหน้าครัวเรือนมีอายุโดยเฉลี่ย 52.65 ปี โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 60 แต่ไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเกษตร ถึงร้อยละ 65 และมีประสบการณ์ในการทำงานข้าวเหนียวเฉลี่ย 26.75 ปี มีพื้นที่ในการทำนาข้าวเหนียวที่เป็นที่ดินเช่า ร้อยละ 70 พันธุ์ข้าวเหนียวที่ใช้ปลูกมากที่สุดคือ พันธุ์ สันป่าตอง 1 ร้อยละ 55 โดยเมล็ดพันธุ์ได้มาจากการซื้อถึงร้อยละ 60 ในการผลิตข้าวเหนยวนั้นครัวเรือนเกษตรกรประสบปัญหาเรื่องโรคและแมลง ร้อยละ 70 และทำการแก้ไขโดยการใส่สารเคมี ร้อยละ 80 ส่วนครัวเรือนเกษตรกรในอำเภอสันป่าตอง พบว่า หัวหน้าครัวเรือนมีอายุโดยเฉลี่ย 55.86 ปี ส่วนใหญ่จะได้รับการศึกษาในช่วง 4-6 ปี สูงถึงร้อยละ 93.75 เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเกษตร ร้อยละ 65 และมีประสบการณ์ในการทำงานข้าวเหนียวเฉลี่ย 28.59 ปี มีพื้นที่ในการทำ

ข้าวเหนียวส่วนใหญ่เป็นที่ดินของตนเองร้อยละ 60 พันธุ์ข้าวเหนียวที่ใช้ปลูกมากที่สุดคือพันธุ์สันป่าตอง 1 ร้อยละ 48.75 โดยเมล็ดพันธุ์ได้มาจากการซื้อถึงร้อยละ 61.25 ในการผลิตข้าวเหนียวนั้น ครัวเรือนเกษตรกรประสบปัญหาเรื่องโรคและแมลง ร้อยละ 62.5 และทำการแก้ไขโดยการใส่สารเคมี ร้อยละ 35

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพทางเทคนิคการผลิตข้าวเหนียวด้วยวิธีการเส้นห่อหุ้มเชิงฟันลุ่ม (StoNED) พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วระดับประสิทธิภาพทางเทคนิคการผลิตข้าวเหนียวของครัวเรือนเกษตรกรอยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.71 โดยครัวเรือนเกษตรกรส่วนใหญ่มีระดับประสิทธิภาพทางเทคนิคอยู่ในระดับสูง (0.7001-0.8000) คิดเป็นร้อยละ 60

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความมีประสิทธิภาพทางเทคนิคการผลิตข้าวเหนียวของครัวเรือนเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำนาข้าวเหนียวของหัวหน้าครัวเรือน (จำนวนปี) โดยประสบการณ์ในการทำนาข้าวเหนียวของหัวหน้าครัวเรือน (จำนวนปี) เป็นปัจจัยที่ทำให้ความมีประสิทธิภาพทางเทคนิคในการผลิตข้าวเหนียวเพิ่มขึ้น ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 นอกจากนี้ตัวแปรหุ่นการมีปัญหาด้านการผลิต เป็นปัจจัยที่ทำให้ความมีประสิทธิภาพทางเทคนิคในการผลิตข้าวเหนียวลดลง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เนื่องจากการมีปัญหาด้านการผลิตข้าวเหนียว ส่งผลต่อการผลิตข้าวเหนียวโดยตรง ปัญหาการผลิตที่ครัวเรือนเกษตรกรประสบอยู่มากที่สุดคือ ปัญหาโรคและแมลงที่มีครัวเรือนเกษตรกรบางส่วนไม่ทราบวิธีการจัดการ ปัญหาคุณภาพของปัจจัยการผลิตเช่น เมล็ดพันธุ์ที่ครัวเรือนเกษตรกรบางส่วนเก็บเมล็ดพันธุ์เอง ปัญหาดินเสื่อมโทรม และปัญหาวัชพืชในแปลงนา ซึ่งปัญหาเหล่านี้บางปัญหาครัวเรือนเกษตรกรสามารถเรียนรู้และจัดการได้แต่บางปัญหาก็กายต่อการจัดการโดยเกษตรกรเอง โดยครัวเรือนเกษตรกรที่มีปัญหาด้านการผลิตทำให้มีประสิทธิภาพทางเทคนิคต่ำกว่าครัวเรือนเกษตรกรที่ไม่มีปัญหาด้านการผลิต

6.2 ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาข้างต้นชี้ให้เห็นว่า ประสิทธิภาพทางการผลิตข้าวเหนียวจะเพิ่มขึ้นได้เมื่อเกษตรกรมีประสบการณ์ในการทำนามากขึ้นและไม่มีปัญหาในการทำการผลิต ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะให้ส่วนราชการจัดโครงการฝึกอบรมลักษณะที่จะเป็นการเพิ่มประสบการณ์การทำนา และการจัดให้มีบริการแก้ปัญหการผลิตให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ที่เกษตรกรประสบปัญหา โดยให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ เป็นต้น ประสานงานกับผู้นำท้องถิ่นเพื่อจัดฝึกอบรมให้แก่เกษตรกร เช่น การฝึกอบรมวิธีการพ่นสารเคมีที่

ถูกวิธี เป็นต้น และให้เกษตรกรลองลงมือปฏิบัติจริง เป็นการเพิ่มประสบการณ์ในการทำข้าวเหนียวและแก้ปัญหาด้านการผลิตให้แก่เกษตรกร ซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวเหนียวต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved